

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Vincze Kornélia ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Bán János ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony megszüntetés jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Pest Megyei Munkaügyi Bíróságnál 11.M.1617/2007. szám alatt megindított és másodfokon a Pest Megyei Bíróság 8.Mf.29.084/2009/7. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Pest Megyei Bíróság 8.Mf.29.084/2009/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 60.000 /hatvanezer/ forint és 15.000 /tizenötezer/ forint áfa felülvizsgálati perköltséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes a keresetében a 2007. július 30-án aláírt, a munkaviszonya közös megegyezéssel való megszüntetéséről szóló megállapodás érvénytelenségét, munkaviszonya megszüntetése jogellenességének megállapítását, és az ehhez fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte.

Keresete indokolásaként arra hivatkozott, hogy 2007. július 30-án az alperes ügyvezetője, É.E. két iratot mutatott fel neki azzal, hogy munkaviszonya vagy rendkívüli felmondással, vagy pedig közös megegyezéssel kerül megszüntetésre. Azt is kijelentette, hogy amennyiben nem fogadja el a munkaviszonya közös megegyezéssel való megszüntetését, rendkívüli felmondással él, és a versenytársak között rossz hírét kelti, amellyel megakadályozza a szakmában való elhelyezkedését. A Pest Megyei Munkaügyi Bíróság 11.M.1617/2007/23. számú ítéletével megállapította, hogy a felperes 2007. július 30-án tett jognyilatkozata érvénytelen, ezért az alperes jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát. Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest a felperes javára 8.122.465 forint és 375.000 forint perköltség, valamint 449.900 forint eljárási illeték és 33.600 forint állam által előlegezett költség megfizetésére. A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1998. augusztus 1-jétől állt munkaviszonyban az alperessel, „sales & marketing manager” munkakörben. 2007. július 30-án az alperes ügyvezetője megbeszélésre hívta a felperest, ahol tájékoztatta őt arról, hogy tudomására jutott, miszerint a felperes a konkurens cégnél kíván állást vállalni. Az ügyvezető szerint a felperesnek ez a magatartása megalapozhatja a munkaviszonya rendkívüli felmondással történő megszüntetését, és felajánlotta részére a közös megegyezés lehetőségét. A felperes a megállapodást aláírta, amely alapján munkaviszonya 2007. július 31-én közös megegyezéssel megszűnt avval, hogy a munkakör átadása, a felek elszámolása

megtörtént, a munkáltató a fizetési és igazoláskiadási kötelezettségének eleget tett. A felperes a 2007. augusztus 9-én kelt levelében a megállapodást jogellenes fenyegetésre való hivatkozással az alperesnél megtámadta. Az alperes a 2007. augusztus 21-én kelt válaszlevelében tájékoztatta a felperest arról, hogy a megtámadást nem fogadja el, mert vitatja a munkavállaló állítását. A munkaügyi bíróság ítéletének indokolásában kifejtette, hogy önmagában a rendkívüli felmondás kilátásba helyezése nem alapozhatja meg a jogellenes fenyegetést, illetve nem teremthet kényszerhelyzetet. Abban az esetben azonban, ha a munkáltató részéről olyan kijelentés is elhangzik, amely a munkavállalóban megalapozott félelmet kelthet, a jogellenes fenyegetés megvalósulhat. A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeképpen megállapította, hogy az aláírásnál jelen lévő É.E. és G.S. tanúk tagadták a fenyegető kijelentés elhangzását, azonban Cs.T., D.L., K.R. és B.M. egybehangzóan vallották - akik a felperestől szereztek tudomást a történetekről -, hogy az ügyvezető a felperest avval fenyegette meg, hogyha nem írja alá a közös megegyezésről szóló megállapodást a szakmában ellehetetleníti és rossz hírét kelti. A munkaügyi bíróság megállapította, hogy megalapozott volt az a felperesi előadás, hogy az ügyvezető kijelentése miatt veszélyeztetve látta későbbi elhelyezkedését a szállítmányozás területén. A munkaügyi bíróság figyelembe vette azt is, hogy a felperesnek a megállapodás aláírása után azonnal el kellett hagynia az épületet, holott munkaviszonya csak másnap, július 31-én szűnt meg. A munkaviszony jogellenes megszüntetésére tekintettel kötelezte az alperest a felperes havi 624.805 forintos átlagkeresetének figyelembevételével felmentési időre járó átlagkereset, végkielégítés, valamint hathavi kárártalány, összesen 8.122.465 forint megfizetésére.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Pest Megyei Bíróság 8.Mf.29.084/2009/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította. Az alperes perköltség, illeték és állam által előlegezett költség fizetési kötelezettségét mellőzte, és kötelezte a felperest az alperes javára 500.000 forint és 25% áfa együttes első- és másodfokú perköltség megfizetésére. Megállapította, hogy az illetéket és az állam által előlegezett költséget az állam viseli. A másodfokú bíróság a tényállást kiegészítette azzal, hogy a 2007. június 26., június 27. és július 3. napján a felperes által küldött, illetve fogadott e-mailek tartalma szerint a felperes maga és az általa vezetett értékesítési csoportnak az alperes konkurenséhez, az S. céghez való átkerülése érdekében tájékozódott. Megállapította, hogy a felperes az alperesnél eltöltött munkaviszonya alatt korábban, ideiglenesen munkáltatói jogkör gyakorlására is fel volt jogosítva. É.E., valamint G.S. jegyzőkönyvben foglalt vallomásai alapján a tényállást azzal is kiegészítette, hogy az ügyvezetők először a munkavállalóktól, majd az alperes levelezési rendszerében található e-mailekből tudták meg, hogy a felperes az S. cégnél érdeklődött

saját, illetve az általa vezetett értékesítési csoport tagjainak munkaviszony-létesítési lehetőségéről. A 2007. július 30-ai megbeszélésre ezért került sor, ahol a felperes elismerte az S. céggel való kapcsolatfelvétel tényét. A megyei bíróság ítéletének indokolása szerint a perben a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes részéről jogellenes fenyegetés hangzott el. A megállapodás aláírásakor jelen lévő É.E. és G.S., a felperes állítását egyértelműen cáfolták, a meghallgatott további tanúk pedig a felperestől szereztek tudomást a történetekről. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a további tanúk kizárólag arról nyilatkoztak egybehangzóan, hogy a felperes kb. 15 percig tartózkodott a megbeszélésen és nagyon feldúltan, zaklatottan jött vissza. A megyei bíróság Cs.T. tanúvallomását értékelve megállapította, hogy a felperes és a többi tanú vallomásától eltérő kijelentést tett, amikor úgy nyilatkozott, hogy a felperest addig nem engedték ki, amíg a „felmondását” nem írta alá. Aggályosnak találta továbbá, hogy vallomása elején többszöri kérdésre sem emlékezett a felperes által állított ügyvezetői kijelentésre, majd vallomása végén ez újabb kérdésre „eszébe jutott”. Mindezek alapján Cs.T. önmagával is ellentétes tanúvallomását figyelmen kívül hagyta.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy D.L., K.R. és B.M. egybehangzó vallomása szerint a felperes azt közölte velük, hogy őt „kirúgták”. Az ítélet indokolása szerint a felperes azon megjegyzése, hogy őt „kirúgták” a szó hétköznapi értelmében nem jelenti a munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetését, ezért azt állapította meg, hogy a felperes K.R. és D.L. részére nem a valóságnak megfelelő tájékoztatást adott a munkaviszonya megszüntetése körülményeiről. A két tanú vallomásában az sem szerepelt - amelyet egyébként a becsatolt iratok alátámasztottak - hogy a felperesnek a munkaviszony megszüntetése vonatkozásában az alperes választási lehetőséget biztosított a közös megegyezéssel megszüntetés, valamint a rendkívüli felmondás között. A két tanú erről nem szerzett tudomást, vagyis a felperes őket nem a valóságnak megfelelően tájékoztatta, ezért tanúvallomásukat az ítélelethozatal során a másodfokú bíróság nem vette figyelembe. Álláspontja szerint a négy jelen nem lévő tanú, kizárólagosan a felperes feldúlt, zaklatott lelki-állapotáról tett vallomást, azonban a felperes ezt nem állította a meghallgatása során.

Utalt arra, hogy a felperes nyilatkozata önmagával is ellentétes volt, a keresetlevélben ugyanis egyrészt azt állította, hogy a munkahely változtatás iránti e-mailjeit ürügyként használták fel az eltávolítására, majd később arra hivatkozott, hogy az ügyvezető egy B.-ben keringő pletykára alapítottnan fenyegette meg. Ez utóbbi tényről egyik tanú sem tett vallomást. A megyei bíróság azt állapította meg, hogy az alperes a felperes munkaviszonyának megszüntetését az e-mailek tartalma miatt határozta el, különösen arra tekintettel, hogy a felperes nemcsak saját maga, hanem az értékesítési csoport dolgozói részére is tájékozódott az

elhelyezkedésről. Ez a magatartása pedig alkalmas volt arra, hogy az alperes gazdasági érdekeit súlyosan sértse, amennyiben szándéka megvalósul. A munkáltató azon javaslata, hogy munkaviszonya közös megegyezéssel kerüljön megszüntetésre, nem tekinthető jogellenes fenyegetésnek, a közös megegyezéssel munkaviszony megszüntetés lényegével pedig a felperesnek – mint korábban munkáltatói jogkör gyakorlónak – tisztában kellett lenni. Érvelése szerint a felperes nyilatkozata azt bizonyítja, hogy volt ideje és lehetősége a döntésének mérlegelésére, és a felperes egyébként sem hivatkozott arra, hogy nem biztosítottak számára gondolkodási időt a döntése meghozatalához. A megyei bíróság bizonyítottan találta a fentiek alapján azt is, hogy a felperes a munkatársait nem a valósággal egyezően tájékoztatta. Mindezek alapján a megyei bíróság megállapította, hogy a felperes nyilatkozatának az Mt. 7. §-ára alapított megtámadása nem vezetett eredményre, mert nem tudta bizonyítani, hogy az alperes jogellenes fenyegetéssel vette volna rá a megállapodás aláírására.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a Pest Megyei Bíróság ítéletének „megváltoztatását”, és a keresetnek történő helytadást, továbbá az alperes perköltségben történő marasztalását kérte. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság az ítélete meghozatala során megsértette a Pp. 206. § (1) bekezdését. Arra hivatkozott, hogy a megyei bíróság ítélete iratellenes, okszerűtlen, ellentmondásos és logikátlan megállapításokat tartalmaz, továbbá a tényállás megállapítása során részrehajló módon a nyilatkozatait és a munkatársak tanúvallomásait a szövegösszefüggésből kiragadva félreértelmezte, miközben az alperes által meghallgatni kért tanúk által előadottak ellentmondásait figyelmen kívül hagyta. Kifejtette, hogy a tényállás kiegészítése során a becsatolt e-mailek figyelembe vételére azért nem volt lehetőség, mert magánlevelezésről van szó, valamint az egyes mondatokat szövegösszefüggéseiből kiragadták. Hangsúlyozta, hogy a becsatolt utolsó e-mailból kitűnik, hogy csak saját önéletrajzát adta le, az értékesítési csapatra csak felindultsága miatt hivatkozott. A teljes értékesítési csapat átvitele egyébként sem volt reális terv, mert az minden egyes munkavállaló egyéni döntésének függvénye.

Hivatkozott arra, hogy miután versenytilalmi megállapodást nem írt alá, a munkáltató ezért ellenértéket nem fizetett, így nem volt tiltott számára a konkurenciánál történő tájékozódás az elhelyezkedési lehetőségekről, és titoktartási kötelezettséget sem sértett. Hangsúlyozta, hogy az e-mailekhez az alperes ügyvezetője jogszerűtlenül jutott hozzá, az azok tartalmához történő hozzáféréshez hozzájárulását nem adta. Érvelése szerint a megyei bíróság tévedett, amikor a tényállást kiegészítette azzal, hogy korábban munkáltatói jogkör gyakorlására volt feljogosítva. Ez a megállapítás ugyanis nem volt helytálló, sőt félrevezető volt, és ezen állítást az alperes a per során egyébként sem bizonyította. Vitatta továbbá, hogy a „kirúgtak” kifejezés nem azonos a munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetésével.

Álláspontja szerint köztudomású, hogy minden munkavállaló „kirúgásként” értékeli, ha a munkáltató kezdeményezi a jogviszonyának megszüntetését.

Helytelenül értékelte a másodfokú bíróság továbbá a tanúk vallomását a választási lehetőségek vonatkozásában is. Hangsúlyozta, hogy a meghallgatott tanúk nem jogvégzettek, és ezért nincs jelentősége az iratok és a jogviszony megszüntetés módja elnevezésének, mert a tanúk nem jogi fogalmat használtak. Ugyanakkor egybehangzóan nyilatkoztak arról, hogy a munkaviszony megszüntetéséről, továbbá kényszerhelyzetről volt szó. Életszerűnek találta, hogy Cs.t.-nak két év elteltével csak később jutottak eszébe az általa elmondottak, ezért álláspontja szerint a vallomását nem lehet figyelmen kívül hagyni.

Arra is hivatkozott, hogy nemcsak a tanúk, hanem a keresetlevél is utalt arra, hogy a megállapodás aláírását követően feldúlt és ideges volt, vagyis az általa elmondottak és a tanúvallomások között e körben ellentmondás nem volt. Tévedett a másodfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy nyugodtan tudta mérlegelni a döntését, és kizárólag ő minősítette a rendkívüli felmondást olyan körülménynek, amely későbbi elhelyezkedését gátolja. Álláspontja szerint az alperes ügyvezetője nemcsak a rendkívüli felmondást helyezte kilátásba ha nem fogadja el a közös megegyezéses munkaviszony megszüntetést, hanem azt is, hogy ebben az esetben ennek híre fog menni. Ezért a másodfokú bíróság tévesen értelmezte azt a körülményt, hogy a rendkívüli felmondás akadályozta volna a további szakmai pályafutását, mert azt az ügyvezető fenyegető kijelentése valósította volna meg, mely szerint rossz hírét kelti a piacon és amelyre – saját bevallása szerint – volt is lehetősége. Tévesen értékelte a másodfokú bíróság azon kijelentését, mely szerint a munkáltató ürügyként használta a becsatolt e-maileket az eltávolítására, mert előadta, hogy a munkáltató nem értékelte kellőképpen a munkavégzését, és számára „kapóra jött” a becsatolt e-mailek tartalma, hogy munkaviszonyát megszüntesse. Érvelése szerint a választási lehetőség átgondolására sem volt kellő ideje, a megbeszélésre hirtelen került sor, és a telefon, valamint a laptopja leadását követően nem is volt lehetősége arra, hogy bármilyen kommunikációs eszközt igénybe vegyen a segítségkérés céljából. Nem volt lehetősége gondolkodási idő kérésére, mert az alperes azonnali döntést várt tőle. Előadta továbbá, hogy a munkáltatótól felvett jelentős összegű kölcsönét is azonnal vissza kellett fizetnie, ellenkező esetben a munkáltatói igazolásait nem kapta volna meg. A fentiek alapján álláspontja szerint a másodfokú bíróság nem megfelelően értékelte az ő, valamint a meghallgatott tanúk nyilatkozatait, az egyéb bizonyítékokat, és ezáltal olyan következtetésre jutott, amely a hétköznapi gondolkodás, a gyakorlati élet, de a bírósági gyakorlat tapasztalataival is szemben áll. Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében kérte „a felperes felülvizsgálati kérelmének elutasítását”, és a felperes perköltségben történő marasztalását. A

felperes a nyilatkozatában reagált az alperes felülvizsgálati ellenkérelmére, és korábbi felülvizsgálati kérelmét kiegészítette. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felülvizsgálati kérelemben hivatkozottak jogszabálysértés megállapítására nem adtak módot [Pp. 275. § (1) bekezdés, Pp. 206. §, 221. § (1) bekezdés, BH 2001.197., BH 2002.29.]. Az eljáró bíróságok helytállóan állapították meg, hogy a munkáltató által felkínált alternatívák, vagyis a felperes munkaviszonyának közös megegyezéssel történő megszüntetése, illetve munkaviszonyának rendkívüli felmondással történő megszüntetése közötti választási lehetőség felkínálása önmagában nem minősül jogellenes fenyegetésnek (MD/I.20., és BH 2002.74.). A fentiek figyelembevételével az eljáró bíróságoknak azt kellett vizsgálniuk, hogy a felperes által hivatkozott többlet körülmény megvalósult-e, vagyis É.E. ügyvezető tett-e olyan kijelentést, mely szerint a közös megegyezéssel munkaviszony megszüntetés elfogadásának visszautasítása esetén a felperes további elhelyezkedését ellehetetleníti. A felperes állításának igazolására az első fokú eljárás során széleskörű bizonyítási eljárás történt, amelynek során meghallgatásra került a megállapodás aláírásakor jelenlévő É.E., valamint G.S., továbbá a felperes volt munkatársai Cs.T., D.L., K.R. és B.M., akik a felperestől a megbeszélést követően értesültek a történetekről.

Helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy Cs.T. tanúvallomása, amely a jegyzőkönyvben került rögzítésre, aggályosnak tekinthető, ezért a bizonyítási eljárás során nem vehető figyelembe. A tanú ugyanis tanúvallomása elején akként nyilatkozott, hogy - a felperes „azt mondta, hogy megszűnt a munkaviszonya, alá kellett írnia valamilyen papírt, és addig nem engedték el, amíg ezt a papírt alá nem írja..., még azt is mondta a felperes, hogy nem volt választása, a helyszínen alá kellett írnia ezt az okiratot. Másra a történettel kapcsolatban már nem emlékszem, nem emlékszem, hogy mást is mondott volna a felperes. Arra határozottan emlékszem, hogy feldúlt volt, de másra nem”. A tanú tehát vallomása kezdetekor kérdés nélkül csak a fentiekre tudott egyértelmű vallomást tenni, majd utóbb a tárgyalási jegyzőkönyv oldalán felperesi képviselő kérdésére először úgy nyilatkozott, hogy „az ügyvezető talán mondta neki, ellehetetleníti a szakmában, kicsi ez a piac”, majd később a tanács elnökének kérdésére ezt úgy pontosította, hogy a kijelentés É.E. szájából hangzott el. A tanú tehát vallomása elején ezen felperesi kijelentésre egyáltalán nem emlékezett, majd bizonytalan volt a kijelentés elhangzásában. Emiatt a másodfokú bíróság Cs.T. tanúvallomását helytállóan rekesztette ki a bizonyítékok köréből. A meghallgatott további három tanú K.R., B.M. (jegyzőkönyv) és D.L. (jegyzőkönyv) arról tettek tanúvallomást, hogy a felperest azzal fenyegették meg, hogy a szakmában rossz híret keltik, el fog

terjedni, hogy „kirúgták”. Ezen tanúvallomások értékelésénél azonban nem hagyható figyelmen kívül az a tény, hogy a nyilatkozók a felperestől – vagyis közvetetten – szereztek tudomást a történetekről. A felperes személyes meghallgatása során a jegyzőkönyv 3. oldal, 3. bekezdésében viszont azt állította, hogy a zártkörű megbeszélés alkalmával „nekem akkor az jutott eszembe, hogyha a közös megegyezést aláírom, akkor nincs jogalapja arra az ügyvezető igazgatónak, hogy rossz híreket keltsen a piacon, viszont ha rendkívüli felmondással szünteti meg az alperes munkaviszonyomat, akkor ennek híre megy, és nem valószínű, hogy a szakmában el tudtam volna helyezkedni”. A felperes ezen kijelentését értékelve nem bizonyítható egyértelműen az a felperes által állított tény, hogy É.E. ügyvezető fenyegetésének a hatására, vagy pedig saját elgondolása alapján határozott a munkaviszonyának közös megegyezéssel történő megszüntetéséről annak érdekében, hogy a történetek ne akadályozzák a későbbi elhelyezkedését. Mindezek alapján tehát nem igazolt a fenyegetés tényleges elhangzása, és az sem, hogy a felperes ennek hatására fogadta el a munkáltató által felkínált lehetőséget. Helytállónan állapította meg továbbá a másodfokú bíróság, hogy az a körülmény, hogy a felperes a megbeszélés alkalmával nem kért gondolkodási időt a munkáltatótól, illetőleg nem kérte annak biztosítását, hogy harmadik személlyel, esetleg jogi képviselővel vegye fel a kapcsolatot, azt bizonyítja, hogy tisztában volt a választása következményeivel, és mint az alperesnél vezető állású, korábban munkáltatói jogkört is gyakorló munkavállaló, saját belátása szerint döntött a munkaviszony megszüntetés módjáról. A következetes ítélkezési gyakorlat alapján a perben annak nem volt jelentősége, hogy a munkáltató által kilátásba helyezett rendkívüli felmondás indokai megalapozottak lettek volna-e a felperes vonatkozásában, mert ennek vizsgálatára csak annak kiadását követően peres eljárás során kerülhetett volna sor. A felperes 2011. január 26-án kelt nyilatkozatában foglalt hivatkozásokat a Pp. 273.§-a alapján már nem lehetett figyelembe venni. A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján perköltség fizetésére köteles. A per megindításakor hatályban lévő 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. § alapján a le nem rótt felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

Budapest, 2011. szeptember 21.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő